

זוג ב.האונס של אמרדיטה של סנצים
תיסכול יווני

בשעה שהקולנוע הישראלי מבוסס בבוץ מיסחר ותעשייה ומשחר על פיתחי הקרן הריקה לעידוד סרטי איכות — שואב הקולנוע היווני את כוחו וממנו ישר משרת התרבות ומהחזרי'מס המעוגנים בחוק

יש מא בדאי היה לקולנוע הישראלי, השבוי בין מיצרכי המכולת של מישרר-התעשייה והמיסחר, להתייוון קצת? למה רווקא התייוונות? כי כאורח מזור למדי, כמעט גורלי, באותם האמשים החגיגיים שבס נערך פסטיבל הסרטים השלישי בחיפה ושבו היה גם אותו סימפוזיון, פרובלמטי לנצח, על הקולנוע הישראלי, נערך בעיר נמל אחרת, בסלונקי שב צפון יוון, שבוע הסרט היווני.

זה ארבע שנים שביוון שייך הקולנוע לממ' לכתה של הגברת מלינה מרקורי, שרת-התרבות. מה שהיה פעם פסטיבל סרטים בינלאומי שצלע מחוסרת-קצב, הפך לפסטיבל סרטים לאומי. פסטיבל-חיפה, כזכור, רוצה להיות פסטיבל ביני לאומי רווקא. יש עוד שני הנרלים קטנים בין חיפה לסלר ניקי.

האחד הוא שולי כלבר. פסטיבל חיפה התלבט והתחבט בשאלה אם צריך להמין עיתונאים לחיפה. כסופו של דבר לא הומין אותם רישמית, מפחד המועצה לתרבות ולאמנות הסבורה בתום לב כי אין להלין עיתונאים על חשבון הפסטיבל, שמא, חלילה וחס, יעשו אלה חופשת-שחיתות בחיפה על חשבון כספי-ציבור. שבוע הסרטים בסלונקי, לעומת זאת, החליט להמין עיתונאים, וגם עשה זאת, עד שלא היה עיתונאי-קולנוע אחד ביוון, שלא ראה עצמו מחוייב לחיות במקום ולסקר את האירוע האומי הנ"ל.

אגב העניין הלאומי: אם בחיפה, אחרי תחינות ונידנודים, היה סרט ישראלי חדש אחד לרפואה, ובכך הסתכמה ישראליות הגאה של האירוע הנ"ל, הרי בסלונקי הוצגה רק תוצרת יוונית. לא הכל שופרא דשופרא, אבל זו כבר שאלה אחרת.

בלי מסורת

ר יוון לא חששו מכך שהעיתונאים יהיו פאראזיטים על חשבון האומה היונית. מרכז הסרט היווני, העורך את האירוע, הומין למקום אפילו תריסר אנשים מארצות שונות, כולל אירוח, כרטיסיטיסה ודמי-כיס לארוחות. בין המוזמנים היו מבקר הקולנוע של גארדיין, שהוא גם מנהל פסטיבל-הסרטים בלונדון; אחד ממנהלי המרום הצעיר של פסטיבל-ברלין; סגן מנהל הסינמטק הפאריסי; עיתונאים מצרפת, איטליה, צ'כוסלובקיה; וכמה מפיצי סרטים המגלים עניין בקולנוע היווני.

המטרה — לא לשמור בסרטי מה עושים היוונים בקולנוע. לא לפחד מפאראזיטים. לא נורא אם יאכלו וייהנו מהכנסת-אירוחים נוסח יוון.

נערותיה של רוזה בונאפרט ב.בית בורשת של קונדרוס
מוזימות בינלאומיות

הפרלמנט, ויאושר כנראה רק בחודש נובמבר הקרוב. אבל מה יש להם להתלונן? כל שיטת התמיכה והעידוד בקולנוע היווני היא כבר ברוח החוק, מזמן, והמקשר בין האמן למדינה, כלומר בין יוצר הקולנוע לגברת מלינה מרקורי, הוא מרכז הסרט.

מרכז זה שותף בהפקת כמחצית הסרטים הנעשים ביוון מדי שנה (בשנה שעברה נעשו 38 סרטים, מהם 18 בהפקת המרכז). אשר לשיטת הזרמת הכספים: אם בישראל יש קרן לעידוד שאין בה אף פרוטה שחוקה, הרי ביוון אומר החוק, כי רבע מהכנסותיו של כל כרטיס קולנוע הם מיסים. המיסים הם קודש להחזר מס, קודם כל למפיק. השאר עובר אל מרכז הסרט, ומתחלק בינו (60 אחוז) לבין השקעות בפרוייקטים מיוחדים, כגון השתתפות בפסטיבלים בינלאומיים, שבועות מיוחדים באר צות אחרות וכדומה (40 אחוז).

המרכז מצידו יכול להשתתף במימון סרט (תקציב סרט יווני מופק בשיטתו עם המרכז הוא כממוצע 200-250 אלף דולר), החל בכסום השווה למחצית המימון; אבל מותר לו להגיע עד 100 אחוז מימון ממשלתי, אם אכן מסתבר שהסרט הוא מיוחד במינו.

את מיוחדות הסרט קובעות שתי ועדות. ה אחת, ועדה המנהלת את מרכז הקולנוע, ששלר שה חברים בתוכה ממנים ישירות עליידי שר התרבות, ושישה נבחרים מייצגים את התעשייה. אחר-כך יש ועדה נוספת, בתוך המרכז, הקובעת את הגובה המדוייק של התמיכה. מה יש עוד לומר — הלוואי אצלנו, אה,

התעלסות מטורפת בלב גן ציבורי ב.מניה של פאנוספולוס
הטבע נגד המחשב

כדאי להתיוון

סליחה, פרט קטן נוסף שלא לשכוח: המרכז בורק אם אכן המפיק עושה את העבודה, אבל איש לא בורק אם אכן מישוה סטה מן התסריט או שאמר משהו פוליטי בלתי-נעים.

עתה הגיע תור הריבור לאמירה עצמה. מה נאמר בסרטים האלה, או לפחות כ"14 הסרטים החדשים שזכיתי לראות בשבוע הקולנוע בסלר ניקי?

ראשית כל, יש להודות כפה מלא: לא כל בימאי יווני הוא תיאור אנגלופולוס, אסור לשכוח שלמעשה עברו רק תשע שנים מאז הודחו הקולונלים, ורק המש שנים מאז פועל מרכז הסרט בחופשיות, ויחד איתו מתנהל גם הקולנוע כולו בתאוצה מתמרת. יוון היא לא רק ארץ קטנה ועניה — השבוע פוחת המטבע שלה כ"15 אחוז וים — גם אין לה מסורת של פליני ואנטוניוני. לכן אין להאשים תעשייה זו אם לא כל 14 הסרטים הנ"ל, פלוס 26 סירטונים, הם יצירות מופת. אבל אם מתוכם היו ארבעה מעניינים בהחלט, סרט אחד נסיוני על רמה טכנית ואסתטית גבוהה ביותר (שכבר הוזמן לפסטיבלים בעלי כיוון אמ נותי מיוחד), ושני סרטים מעולים — הרי נאמר: דינו.

סיפור מוזר

ראשית, לזוכים מאוד. אחד מהם הוצג מחוץ לתחרות (שכללה 12 סרטים בלבד) משום שלרעת הבימאי, צריך עוד לעשות בו כמה שיפוצים. גיורגוס פאנוספולוס, מי שהיה צלם במשך שנים רבות ועבר לבימוי כסרט יוצא-דופן על עיר-הנופש לקשישים בשם ירח דבש (1979), ועשה עוד סרט, בשם אהבה טיפישית (1981), על אובססיה של מציצן בחלונות, השלים לא מזמן את סירטו החדש מניה. או, בעברית: טירוף.

הסרט מספר סיפור מוזר — אשה העובדת בחברת-מחשבים עומדת לצאת לקונגרס מיקי צועי בשיקאגו. לקראת הכינוס היא מקבלת את התיק האישי שלה, שעובר עליידי המחשב המי תוחכם של החברה. הוא מכיל את כל פרטיה האישיים, עד לניתוח ופרטי-פרטים אינטימיים בהחלט. היא יוצאת לטייל בגן הציבורי, ובשעה שילדתה הקטנה משחקת עם חבריה לגן, היא לומדת את עצמה מתוך התיק האישי, העורך להפליא, העימות בין התייכום הממוכן למיסתרי נפשי-האדם ככלל, בין המדע המדוייק לטבע המקיף אותו מכל עבר, כמו אור-השמש, הצמחיה, בעלי-החיים שבגן ואפילו האוויר הצח, גורם לאשה התקף של טירוף. בעיקבותיה משתגע הגן כולו. בולמוס של השתוללות חסרת-מעצורים אחוז בילדים ובחיות גם יחד, והרממה הסופית היא שקט שאחרי האסון.

פאנוספולוס מפתח את סירטו בקצב המזכיר לא מעט את הבולרו של רוול, המתחיל בדממה דקה ומגיע לאקסטזה רועמת. הסיפור, שלכאורה נראה כאילו עומדת במרכזו דראמה של אשת קריירה, הופך להשגה על הפער שבין הקירמה המודרנית לנפשי-האדם, המפגרת אחריה בהרבה, ולקריאת-אזהרה לעולם המודרני, המכלכל את